

Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələrində yeni mərhələ

Bu günlərdə Bakıda Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə keçirilən görüşdə Avropa İttifaqının rəsmiləri Azərbaycanın Avropaya qaz təchizatının artırılması imkanlarını müzakirə ediblər. Elə həmin gün Avropa İttifaqının (Aİ) genişlənmə və qonşuluq üzrə komissarı Oliver Varhelyi iqtisadi səmərə planı çərçivəsində Azərbaycana dəstək göstəriləcəyini bildirib. Komissar deyib ki, onlar Azərbaycana ayrılan vəsaitin xalqın faydalana biləcəyi layihələrə yönəlməsi məsələsi ətrafında da müzakirələr aparıblar.

ğunlaşma, postmüharibə vəziyyətinin praktiki elementləri, xüsusilə də kommunikasiyaların açılması, minaların təmizlənməsi məsələləri müzakirə olunub. Minaların təmizlənməsi məsələlərində Şarl Mişel Azərbaycana bu vəziyyətin öhdəsindən gəlməkdə yardımçı olacaqlarını söyləyib. Həmçinin humanitar və bir çox digər məsələlərə də münasibət bildirilib.

(davamı 11-ci səhifədə)

2021-ci ilin yayında Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişelin Azərbaycana səfəri çərçivəsində keçirilən görüşlərdə əsasən İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra yaranmış reallıqlar, həmin reallıqlara uy-

Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələrində yeni mərhələ

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Ötən il dekabrın 18-də Brüsseldə İtaliyanın "Il Sole 24 Ore" qəzetinə müsahibəsində müxbirin sualını cavablandıran cənab İlham Əliyev Avropa Komissiyası tərəfindən Ermənistanla təqdim ediləcək paketin həcmində Azərbaycan üçün nəzərdə tutulan maliyyə paketinin həcmindən təqribən 20 dəfə çox olduğunu ədalət-siz bir qərar kimi dəyərləndirmiş və demişdir: "...Hətta azad olunmuş ərazilərdə Ermənistan tərəfindən törədilmiş dəhşətli dağıntıları kənara qoysaq belə, hər iki ölkənin əhalisinin sayına nəzər salsaq, görürük ki, fərq 5 dəfədən çoxdur. Azərbaycan əhalisi 10 milyon, Ermənistanda isə 2 milyon. Bundan əlavə, işğal illəri ərzində Livanın sahəsinə bərabər ərazilər tamamilə dağıdılıb. Bu gün əcnəbi vətəndaşlar və jurnalistlər həmin ərazilərə səfər edəndə dağıntıların miqyasını öz gözləri ilə görürlər. Eyni zamanda, bizim hesablamalara görə, orada 1 milyona yaxın mina basdırılıb. Minaları təmizləmə prosesi olduqca baha başa gəlir və çox vaxt aparır. Ermənistanda heç bir dağıntı yoxdur..."

Onu da qeyd edək ki, minaların təmizlənməsi ilə bağlı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dəfələrlə məsələ qaldırmış, Avropa Komissiyasının öz fondları vasitəsilə Azərbaycanda minalardan təmizləmə prosesinin maliyyələşdirilməsini nəzərdən keçirməyi təklif etmişdi, lakin bir nəticə olmamışdı.

Bakıda səfərdə olan Avropa İttifaqının genişlənmə və qonşuluq üzrə komissarı Oliver Varhelyi Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovla birgə keçirdikləri mətbuat konfransındakı çıxışında xalqın investisiyalardan birbaşa bəhrələnməyə layihələrin müzakirə olunduğunu deyib. Suyun təmizlənməsi, yaşıl enerji, bərpa olunan energetika, kommunikasiyalar, kiçik və orta biznesə, habelə tədqiqat və inkişafə dəstəyi nəzərdə tutan layihələrin buraya daxil edildiyini də vurğulayıb.

Fevralın 4-də Bakıda səfərdə olan Aİ-nin energetika məsələləri üzrə komissarı Kadri Simson Prezident İlham Əliyevlə görüşündə deyib ki, Avropa İttifaqı Azərbaycanın təbii qaz tədarükünü ildə 10 milyard kubmetrə qədər artırmasını görmək istərdi. Azərbaycan Prezidenti Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin tamamlanmasından sonra beynəlxalq bazarlara, o cümlədən Avropa bazarlarına qaz ixracının artdığını bildirib: "Keçən il Azərbaycan 19 milyard kubmetr təbii qaz ixrac edib - Türkiyəyə 8,5 milyard, İtaliyaya, demək olar ki, 7 milyard kubmetr. Yerdə qalan həcm komandanın başqa üzv ölkələrinə - Gürcüstana, Yunanıstana və Bolqarıstana ixrac olunub". Bu fikirləri isə

Prezident İlham Əliyev Bakıda keçirilmiş Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin VIII toplantısında deyib.

Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığının qısa tarixçəsinə əsasən onu deyə bilərik ki, 1990-cı illərin əvvəllərində Qərblə sıx əlaqələr qurmağa qərar verən Bakı 1996-cı ildə Aİ ilə Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq sazişinə imza atıb. Saziş 1999-cu il iyunun 22-də qüvvəyə minib. 10 il müddətinə imzalanan Sazişin icra müddəti 2009-cu ildə bitdiyi üçün onun ic-

postmünaqişə mərhələsinin çağırışları ilə məşğul olmağın vaxtının çatdığını deməkdən çəkinmirlər. Fevralın 4-də Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin videoformatda görüşünü təşkil edən Fransa Prezidenti Emmanuel Makron və Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişelin görüşdən sonrakı bəyanatında da bunu görmək olar. Aİ artıq Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin Moskva və Soçi görüşlərinin gündəliyindəki müvafiq məsələlərin müzakirəsinə önəm verir və "Dağlıq Qarabağ münaqişəsi",

rası hər dəfə 1 il müddətinə uzadılır. Azərbaycan Respublikası Prezidenti tərəfindən Aİ və Azərbaycan arasında enerji üzrə Strateji Əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu da imzalanıb.

Vətən müharibəsindən sonra regionda yeni geosiyasi mənzərənin formalaşması ilə Avropa İttifaqının və onun aparıcı dövlətlərinin Cənubi Qafqazla bağlı siyasətində də dəyişikliklər baş verdi. Son günlərdə baş verən proseslər Azərbaycan-Aİ münasibətlərdə yeni dövrün başladığını deməyə əsas verir. Bu, iki tərəf arasında əlaqələrə birbaşa aid olan investisiya paketinin elan edilməsində, həmçinin regiondakı tərəflər üçün daha həssas olan Azərbaycan-Ermənistan sülh prosesinə yanaşmada da özünü göstərir.

Nəhayət ki, avropalı rəsmilər Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin bitdiyini və artıq

"Minsk qrupu", "status" ifadələrinin daxil olduğu müharibədən əvvəlki dövrün gündəliyini keçmişdə qoyur. Bu yanaşma siyasətlərin ritorikasında da aydın ifadə edilir. Aİ ərazilərin minalardan təmizlənməsi məsələsində, həmçinin Azərbaycanla Ermənistan arasında delimitasiya və demarkasiya prosesinə texniki yardım etməyə hazır olduğunu deyir. Fransa da "postmünaqişə" və "sülh danışıqları" mərhələsində Azərbaycanla işləməyə davam edəcəyini bildirir. Bu isə o deməkdir ki, qatı ermənipərəst fransız siyasi qüvvələrin söylərinə baxmayaraq, ölkəmizlə Fransa arasındakı münasibətlər də Azərbaycan-Aİ əlaqələrinin ümumi ruhuna uyğun olaraq inkişaf edir. Beləliklə, demək olar ki, Avropa İttifaqı-Azərbaycan əlaqələrində yeni mərhələ başlayır.

Zümrüd QURBANQIZI,
"Respublika".